

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ ความรู้ และความเข้าใจของประชาชนต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม
ในครัวเรือน เพื่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก :
กรณีบ้านหนองอึ่ง ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางวิลาวัลย์ ตั้งสัตยาธิษฐาน

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ
รองศาสตราจารย์ ประหยัด ปานดี

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความรู้ ความเข้าใจ ของประชาชนในการจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนเพื่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก 2) ศึกษาความถี่ของการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน ของประชาชนเพื่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก และ 3) ศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนเพื่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบ้านหนองอึ่ง หมู่ 3 ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 3 ชุมชน ซึ่งอยู่ในเขตการปกครองของทั้งเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยสุ่มตัวอย่างประชากรมาทั้งสิ้น ครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 220 คน

จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนเพื่อการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกเป็นอย่างดี แต่ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการระบาดและความรุนแรงของโรคนั้นยังไม่ดีพอ ส่งผลให้ประชาชนดำเนินการในเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือนอยู่ในระดับปานกลาง คือ ทำประมาณเดือนละ 1 หรือ 2 ครั้ง ทำให้ไม่สามารถทำลายยุง และแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายได้เหมาะสม เนื่องจากวงจรชีวิตของยุงลาย จะมีประมาณ 7-10 วัน การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายต้องดำเนินการก่อน 7 วันจึงจะได้ผลดีที่สุด ปัญหาอุปสรรคที่พบในการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ที่ประชาชน

เนื่องจากประชาชนยังไม่ได้ให้ความร่วมมือในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย
ในบ้านของตัวเองดีเท่าที่ควร ส่วนใหญ่อ้างว่าเป็นหน้าที่ ของอสม. หรือรัฐบาลในการ
ที่จะดำเนินการในเรื่องการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายในบ้านเรือนของตัวเอง
ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเป็นเรื่องที่อยู่ในบ้านของตัวเอง เจ้าของบ้านและผู้ที่อยู่ในครัวเรือน
น่าจะเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุด ในการดำเนินกิจกรรมเหล่านั้น ข้อเสนอแนะน่าจะเป็น
การจัดกิจกรรม หรือการดำเนินงาน ที่สามารถทำให้ประชาชนเข้าใจในบทบาทของตัวเอง
และปฏิบัติกิจกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน ให้เป็นสุขนิสัยเหมือนกับการปฏิบัติ
พฤติกรรมอนามัยในด้านอื่น ๆ หน่วยงานที่ทำหน้าที่ให้ความรู้เรื่องยุงไข้เลือดออก อาจจะต้อง
เพิ่มเนื้อหาในเรื่อง การระบาดและความรุนแรงของโรคไข้เลือดออก เพื่อให้ประชาชนมีความรู้
ในทั้ง 2 ด้านนี้เพิ่มขึ้น ทั้งนี้คงต้องอาศัยความร่วมมือ และการบูรณาการ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ
ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในขณะนี้

Independent Study Title	Knowledge and Understanding of the People in Environment Management of Households for Controlling and Preventing Dengue Hemorrhagic Fever: A Case of Ban Nong Ueng, Wiang Subdistrict, Fang District, Chiang Mai Province
Author	Miss Wilawan Tangsattayatithan
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Independent Study Advisor	Assoc. Prof. Prayad Pandee

ABSTRACT

The purposes of this independent study were to 1) study people's knowledge and understanding in environmental management for Hemorrhagic fever control and protection 2) study people participating level in this fever control obstructions found from people to control and protect this fever

The sample consisted of 3 communities residing at Moo 3, Wing Subdistrict, Fang District, Chiang Mai Province by selecting one sample from each house in total 220 samples

From the study, it was found that people's knowledges and understanding in environmental management at house scale to deal with Hemorrhagic fever were at low level Resulting from only one or two time monthly to limit the number of target mosquitoes life-cycle was 7-10 days therefore, the number of target mosquitoes and fever sources were required to limit within 7 days to be best fever solution. For the problems found among people were form lack of people participating to limit the target mosquitoes and fever sources at their house area and most of them informed about not self-duty to do so except for Or. Sor. Mor. Duties or Government duties in surveying and limiting such fever. In fact, it was directed to each household to this problems, it should be set the activities to promote people's roles about house management like self-physical care together with the involves officer should more promote about this fever sources and effects to people. By the way, to success in this environmental management, more co-operation, integration and implemation among Governmental Sections, NGOS, and Local Administration whom were most involves in this problem were required.